

Ahojte, milí naši čitatelia. Žiaľ, nepodarilo sa nám dať ZUMAG do predaja prvého mája (kedže 1. je sobota...), ale určite to nebolo našou prioritou. Tou ste sa stali chtiac, či nechtiac Vy. Kedže na prípravu druhého čísla sme mali viac času, zvýšili sme počet strán, a to znamená viac príspevkov a viac čítania. Postupne sa budeme zdokonaľovať, ale to sa nám podarí len ak budeme cítiť spätnú väzbu od Vás. Nebojte sa a smelo kritizujte a zásobujte nás nápadmi, ktoré zlepšia vzhľad nášho a samozrejme Vášho časopisu.

(podnetu zasielajte na mail: puobis@orangemail.sk)

Svojim znáym určite nezabudnite povedať, ako veľmi sa Vám ZUMAG páči a že si ho určite musia kúpiť. Odmenou Vám bude ďalšie, ešte lepšie číslo.

Viem, že o takýchto veciach sa nehovorí, ale skúsím to. Ako stádo divých mustangov sa na nás rúti ďalší temný vek, skúškové obdobie. Chcel by som Vám popriať veľa železných nervov a ešte viac úspechov v podobe našich oblúbených písmeniek.

A Vy, vychovávatelia naši, veľmi dobre viete, aké je to byť študentom, tak prosíme, nezabúdajte na to.

Kamil Puobiš

Zumag

<http://zumag.ku.sk>

MÁJ2004..číslo02

02

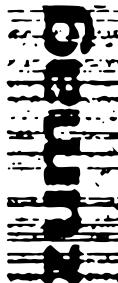
žurnalisti1 a spol. na opekačke

jar sa prebúdza :-) aj otravné čudá :-(

lyžica plná asfaltu - asfaltožrúti
(str.11)

únik mozgov

internáttny chodbový lifestyle

Hladinu akademických riek v poslednom období rozvírila najmä téma spoplatňovania vysokoškolského štúdia. Aký je Váš názor na spoplatnenie vysokého školstva?

"Žijeme v krajine, ktorá chce byť slobodnou a zároveň usporiadanou. Je to priama linka k zodpovednosti. Sloboda spoločnosti znamená aj slobodu akademickú. Okrem toho zároveň autonómiu univerzít o ich rozhodovaní pri zásadných otázkach.

Vytvorenie systému spoplatňovania a štipendií je krokom k lepšiemu financovaniu a viac motivačnému štúdiu ako prístupu k životnému poslaniu. O nákladoch primeranosti poplatkov, prípadne o strategických pohľadoch na počty a rozsah štúdia, variabilitu ponuky je v rukách akademických orgánov. A tak je to podľa mňa dobré. Netrúfam si odhadovať alebo posúvať odpoveď do polohy konkrétností, o ktorých sa hovorí v rozličných diskusiách, pretože ešte nie je rozhodnuté o zákone. A preto aj rozhodnutia orgánov, napríklad Katolíckej univerzity, nebolo ešte možné urobiť. Verím, že vznik tejto univerzity bude povzbudením. Je dôležité, aby ponúkla dostatok priestoru, ale aby zároveň išla kvalita nahor. Kvantita nemôže nahradiať kvalitu."

Spomenuli ste kvalitu a úroveň štúdia. Čo si myslíte o tom, keď univerzita má väčší počet úradníkov ako pedagógov?

"Podľa mňa je to vec školy, ale nie iba vnútorná. Pretože škola, kde podobne ako v iných verejnoprávnych inštitúciách administratívna dominuje nad reálnym výkonom, nemá dobré vonkajšie vnímanie v závislosti od výsledkov. Chcem veriť tomu, že je to iba prechodná situácia. Nemôžem hodnotiť úroveň štúdia, ale moja účasť tu je vedená so záujmom pomôcť, povzbudiť a inšpirovať. Zároveň však musíme hľadať kontakty, ktoré napomôžu"

V priestoroch ružomberskej Katolíckej univerzity (KU) sa od 30. marca do 1. apríla uskutočnilo XII. valné zhromaždenie Združenia katolíckych škôl Slovenska (ZKŠS).

ZKŠS vzniklo v roku 1992 so súhlasom konferencie biskupov Slovenska. V súčasnosti má 88 členov zo 176 cirkevných škôl na Slovensku.

Na stretnutí sa okrem riaditeľov katolíckych škôl zúčastnil aj minister školstva Martin Fronc a nás eurokomisár Ján Figel', s ktorým sme sa rozprávali o spoplatňovaní vysokého školstva, ale aj o problémoch katolíckych univerzít na Slovensku.

rozvoju školstva, vrátane toho katolíckeho."

S úrovňou štúdia súvisí aj prepojenie jednotlivých zložiek moci na univerzite. Je podľa Vás dôležité, aby podľa vzoru moci v štáte, kde vládne zákonodarná, výkonná a súdna moc, existovala na univerzite okrem prvých dvoch aj tretia a posledná časť - súdna (kontrolná) moc?

"V systéme školstva, ale aj v celkovom právnom systéme, sú vytvorené orgány na kontrolu finančnú a na riešenie reálnych sporov. Univerzita nemôže byť štátom v štáte, ani nejakým spôsobom prechádzať za rámc vymedzený zákonom. Ale dobré a transparentné fungovanie a spravovanie vnútorných vecí je dôležité. Väčšinou je však potrebné hľadať odpovede v akademických orgánoch, pretože často sa dajú riešiť problémy bez toho, aby musel niekto zasahovať kontrolnou mocou a poukazovať na konkrétné kroky. Dimenzia zodpovednosti je potrebná, pretože inak v tomto systéme niečo zlyhá, namiesto toho, aby to niečo bolo pravidlom."

Čo je podľa Vás hlavným problémom katolíckych škôl na Slovensku?

"Na jednej strane 12 rokov ukázalo nielen životoschopnosť, ale aj rozvoj a dobré výsledky v tomto zložitom prostredí, v akom sa katolícke školstvo nachádza. A na strane druhej majú katolícke školy väčší priestor na získavanie nových kontaktov vo svete. Ťažkosti sú skôr spoločné. Od právnych cez finančné. Okrem toho je to aj rovnoprávnosť so štátnymi školami. Túto skupinu by sme však po vstupe Slovenska do Európskej únie mali vážne rozvíjať."

Michal Lipiak (ZU1)

Peniažky, peniažky, peniažky...

S účinnosťou od 1.januára 2004 prestal štát platiť dôchodkové a nemocenské poistenie za študentov stredných a vysokých škôl. Pre študentov starších ako 16 rokov to znamená, že si obe tieto poistky môžu platiť dobrovoľne.

Pre študenta je však prakticky zbytočné platiť si nemocenské poistenie. Ak si ho platiť, má nárok na čiastočnú náhradu mzdy v prípade, že ochorie, stará sa o chorého, alebo ak je žena tehotná. Keďže študenti nepracujú, nemajú na tieto dávky nárok. V prípade, že študentka otehotnie a neplatí si nemocenské, príde o "materskú" za šesť až osem týždňov pred pôrodom. Po ňom však môže požiadať o rodičovský príspevok vo výške 3790 korún, ktorý jej "materskú" nahradí. Ak náhodou študenti prácu majú, tieto dôchodkové a nemocenské odvody platí zamestnávateľ.

Dôchodkové a invalidné poistenie predstavuje 26% z vymeriavacieho základu a spolu s ním platí študent do rezervného fondu 2.75% z toho istého vymeriavacieho základu. Vymeriavací základ si každý môže určiť sám, no minimálna hranica predstavuje 6080 korún, čo je výška minimálnej mzdy na Slovensku. Maximom základu je trojnásobok priemernej mzdy-40 533 korún. Poistné netreba platiť hned! Je možné doplatiť si toto poistenie za roky štúdia aj v čase, keď bude študent zamestnaný poprípade aj keď

bude už na dôchodku. Tento variant doplatenia si poistného môže byť v budúcnosti dokonca výhodnejší. Vymeriavací základ by mal postupne vzrastať, a preto sa bude zvyšovať aj poistné. Tento fakt môže raz v pozitívnom zmysle ovplyvniť výšku dôchodku, pre ktorý nie je dôležitý len počet odpracovaných rokov ale aj výška poistného.

" Nie je pravda, že súčasní vysokoškoláci budú mať nižšie dôchodky, pretože štát za nich prestal platiť poplatky do sociálnej poisťovne," zdôrazňuje minister práce, sociálnych vecí a rodiny Ľudovít Kaník. Doteraz štát platil odvody z nízkeho vymeriavacieho základu, a tým bral šancu doplatiť si v budúcnosti na vyšší dôchodok. "Nový dôchodkový systém je založený na osobnom mzdovom bode, ktorý sa odvíja od množstva prostriedkov, ktoré doň občan vloží počas aktívneho života," dodal minister.

Súčasťou dôchodkového poistenia je aj invalidné poistenie. Ak sa invalidmi stanú študenti do 18 rokov, budú mať nárok na kompenzáciu podľa zákona o sociálnej pomoci. Po dovršení tohto veku, by im vznikol nárok na invalidný dôchodok, pretože štát doteraz platil odvody za nich. Od nového roku však bude problematiku invalidných dôchodkov z mladosti riešiť nová právna úprava pripravovaná MPSV SR.

Katarína Potocká (ZU1)

Odpad náš každodenný

Vonku snežilo a silný vietor prefúkaval ulice. Všetko bolo odrazu také krásne, biele a čisté. Všade vôkol sa blýskal sneh. Potom jar zložila bielu prikrývku a odhalila aj to, čo by mohlo zostať naveky zahalené. Odpad náš každodenný nás sprevádza na každom kroku. V blízkosti sídlisk, obytných domov, na okrajoch miest. Stačí sa len rozhliadnuť a už sa na miňa usmieva papierik, tu i tam krabička z cigaret, či keksov. Tieto "okrášľujúce prostriedky" zdobia i okolie Ružomberka. Zaujímavý je pohľad na priestor pri detskej nemocnici. Dá sa tam vidieť niečo, čo iste upúta pohľad okoloidúcich. Nič nenaznačuje, že by išlo o hŕbu odpadkov, ako sa nejeden môže nazdávať. Upúta však svojím chaotickým usporiadaním. Na prvý pohľad pripomína smetisko. Až potom si človek uvedomí, že je to iba akási zanedbaná časť. Ak sa chceme prizrieť bližšie, zuby na nás vyceri plastová fľaša a zmyselne sa usmejú aj ostatné pozostatky z cukríkov, keksov a vecí nám dobre známych. Toto však vonkoncom nie je jediné miesto, kde bije do očí ľudská ľahostajnosť. Ved' napokon, presvedčiť sa môže každý. Preto začínať treba najskôr od seba a neukazovať len na tých druhých.

Monika Kenderová (ZU1)

EJ HA, ALE SME ZOSTÁRLI...

"Všetko sa to začalo v záhradnej reštaurácii pred Tescom v Bratislave. Sadli sme si tam a zoznámili sme sa. Stanley bol pre mňa neznámy chlapík. Poznal som iba Félixu, lebo sme boli obaja kapucíni. Vedeli sme, že na druhý deň máme spolu odohrať koncert. Vtedy mala polícia pred Tescom ráziu, keďže sa tam vyskytovali všeljakí priekupníci a vekláci. Takže tam zaparkovalo zapár policajných áut, kukláči vybehli von, zatkli asi 100 Rómov, naložili ich do auta a odišli preč. V tom okamihu sme si štrngli pivkom a povedali: Tak, ideme do toho!" Taktô opisuje prvé stretnutie kapucín Michal, spoluzakladateľ skupiny Kapucíni a Stanley. Odvtedy však ubehlo už pekných 9 ročkov. Podarilo sa im odohrať viac než 500 vystúpení, čo znamená jeden koncert týždenne a navštíviť mnohé miesta i kúty Slovenska. Svoje deviate narodeniny oslavili v Ružinove trojdňovým pobytom, ktorý vyvrcholil koncertom. Príšlo približne 400 ľudí od najmenších po najstarších. Atmosféra bola výborná a ľudia sa bavili, čo vyjadrili aj tým, že ich päťkrát zavolali naspať na pódiu.

Ako prebehla oslava vašich deviatich narodenín?

Michal: Bol tam iba jeden nedostatok a to ozvučenie. Na začiatku to škripalo, až ku koncu sa to zlepšilo. Atmosféra bola ináč fajn. Myslím, že ľudia sa bavili. Do tejto chvíle nám prichádzajú ďakovné SMS.

Určite je na čo spomínať počas tých deviatich rokov...

Michal: Za tie tri dni sme dosť spomíinali. Hlavne na tie veselé veci si človek rád pospomína. Už vtedy pred Tescom som sa chcel zbaviť toho odporného chlapíka, čo bol oproti mne - Stanleyho. Bol strašne dotieravý. Ako veľký muzikant tvrdil, že to odohráme kvalitne a že budú aj ďalšie koncerty. Ja som nikdy predtým nechcel hrať, nikdy som nemal predstavu o tom, že budem raz stáť na pódiu a ľudia mi budú tlieskať. Bol som k tomu skôr donútený. Takže som vtedy mal iba tú ideu - odohrať tento koncert a ideme sa rozpadnúť.

Ked' už hovoríte o rozpade, nikdy ste o tom počas tých rokov nerozmýšľali?

Michal: Určite áno. Dokonca sme to aj pákrát naznačili. Prvých sedem rokov sme sa po každom koncerte lúčili a ľuďom sme tvrdili, že je posledný. Aj jednou nahrávkou s názvom Rozlúčka sme to dali najavo. Považovali sme to za koniec.

Čo ovplyvnilo to, že k tomu nedošlo?

Michal: Podľa mňa je to signál, že to nebude iba naša vec, ale že Pán Boh to tak zariadil a On nechce, aby sme sa rozpadli. Na tejto ceste nás čakalo mnoho prekážok. Keby to bolo z ľudskej aktivity udržiavané, tak by sa to určite rozpadlo. Ja to jasne vnímam ako Božie dielo.

Čaká vás jubilejný rok, ako to vnímate?

Michal: Chceli by sme začať nanovo. Už nechceme hrať iba po starom, pripravujeme nový repertoár. Teraz pre nás nastáva celý rok prípravy na to okrúhle výročie. Ja som z toho nebol hotový, že mám za sebou tých deväť rokov, skôr som mal pocit, že sme poriadne zostáli.

Chystáte niečo špeciálne?

Michal: Určite. Jednu vec, čo môžem prezradiť je, že bude určite nejaká nahrávka. Ale sami ešte nemáme predstavu o tom, čo to bude. Práve preto chceme tvoriť celý tento rok, hádzať nápady, vytvoriť niečo pekné a kvalitné. Možno to bude nejaká šialená šnúra po Európe alebo po celej zemeguli. A možno to bude iba v nejakom bare, kde si sadneme a odohráme koncert pre priateľov.

Eva Jánošíková (ZU1)

06

Sme tu, ale vlastne tu vôbec nie sme

Katolícka univerzita bola zriadená 10. mája 2000. Odvtedy už prešlo pár rokov, a tak sme sa rozhodli, že urobíme menší prieskum v uliciach Ružomberka. Zaujímalo nás, či obyvatelia tohto mesta vôbec vnímajú existenciu našej univerzity, prípadne si myslia, že jej vznik priaznivo ovplyvní celkový rozvoj mesta.

Pustili sme sa do toho s plným pracovným nasadením. Dúfali sme, že prispejeme do Zumagu niečím zaujímavým. Avšak už prvá skúsenosť nestála za veľa. Dve milo vyzerajúce paní nám odporučili niekoho mladšieho a odpredadili so slovami: "Viete čo, dajte nám pokoj!"

Kedže starší majú väčšinou pravdu, pýtali sme sa mladších, okoloidúcich v stredných rokoch, postávajúcich páнов, ponáhľajúcich sa mamičiek, no konkrétnu odpoveď sme sa nedozvedeli nikde. Väčšinou sme počuli vyhýbavé "neviem". Niektorí si myslia, že by tu vôbec nemusela byť. Jedinú výhodu našej existencie objavila mamička maturanta. Jej syn je horúcim adeptom na študenta Katolíckej univerzity a teší ju, že bude študovať doma.

Tak a máme to. My študenti sme vlastne veľmi nenápadný a povšimnutia nehodný element. Nepríjemné zistenie, no dalo by sa stráviť. Ale to, že vás niekto úplne ignoruje a uteká pred vami ako čert pred krížom, je naozaj bolestivé.

P.S.: Žurnalisti, ostáva len obrniť sa hrošou kožou a s elánom sa oddávať budúcomu povolaniu novinára. Prajeme Veľa šťastia.

Jana Slotová, Júlia Kavecká (ZU2)

Čo mi chýba na vysokoškolskom vzdelaní?

Približne pred ôsmymi mesiacmi som po prvýkrát vstúpila na pôdu Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku. Stala som sa študentkou vysokej školy. Je viac ako samozrejmé, že kto si dáva prihlášku na vysokú školu, má nejaké očakávania, želania a predstavy, ako to tam asi vyzerá, resp. ako by to malo vyzeráť. Čo ešte chýba k naplneniu týchto mojich predstáv? Čo mi chýba na vysokoškolskom vzdelaní? Hlavne je to neformálny kontakt študenta a profesora. Nedovolím si tvrdiť, že žiadne možnosti nie sú. Je ich však veľmi málo. Tiež si uvedomujem, že pri obrovskom množstve študentov dosiahnuť ideálny stav nie je možné. No domnievam sa, že vzdialenosť ideálu nám neoprávňuje vzdať sa snahy o jeho dosiahnutie. Samozrejme, nemožno to nechať len na vyučujúcich. Iniciatíva by mala vychádzať aj zo strany študentov. Nájsť si pri všetkom tom návale povinností čas na oddych, stravený možno aj so svojimi profesormi. Stretnutie, kde by bolo možné rozprávať o problémoch, ľažkostíach pri štúdiu inak ako v škole.

Katarína Potocká (ZU1)

Vzdelanie má mat' hodnotu, má mat' aj cenu?

Osvojené poznatky, intelektuálne a praktické zručnosti a návyky, áno, to je vzdelanie. V každej ekonomike má nesmiernu hodnotu. V krajinách s najvyspelejšou ekonomikou je práve vzdelanie posudzované za najdôležitejší faktor prosperity, a v neposlednom rade je to faktor kvalitnejšej budúcnosti. Vzdelanie má teda jednoznačne svoju hodnotu, pre Slovensko však zostáva otázne, či má aj cenu. Budúca podoba školstva je pritom jednou z najzávažnejších otázok súčasného Slovenska.

V Ústave, článku 42 sa uvádzia: "Občania majú právo na bezplatné vzdelanie v základných školách a stredných školách, podľa schopnosti občana a možnosti spoločnosti aj na vysokých školách." Táto skutočnosť prináša so sebou otázku: "Je potrebné štúdium spoplatňovať, ale nie je potrebné spoplatňovať?" Nedá mi nespomenúť niektoré z množstva faktorov, ktoré tento nemalý problém ovplyvňujú: Odmeňovanie - všeobecne platí, že nízka hodnota odmeňovania priamo ovplyvňuje aj kvalitu poskytovaného vzdelania. Taktiež je pravdou, že noví učitelia za malú odmenu do školstva určite neprídu. V Českej republike je celoštátny priemer platu učiteľov základných škôl 13 526 Kč. Je potrebné niečo dodat?

Ďalším dôležitým faktorom je nedostatok miesta na vysokých školách. Odhaduje sa, že v súčasnosti u nás študuje na vyšších ako stredných školách 25% ľudí vo veku 20 rokov, kým v ostatných krajinách študuje v priemere 42% 20- ročných. Len pre porovnanie, v Poľsku je to 46%. Záujemcov o štúdium je u nás samozrejme o mnoho viac. Približne polovica záujemcov nemôže na vysokej škole študovať kvôli nedostatku miesta, pričom ten je daný nedostatkom peňazí.

V neposlednom rade spomeniem faktor, ktorý je považovaný za najzávažnejší dôsledok súčasného školstva. Je to využitie potenciálu. Súvisí práve s tým, že naša krajina využíva približne len polovicu svojho obrovského potenciálu mladých a vzdelaných ľudí. Aj teraz badá dôsledky v ekonomickej sfére, a to najmä v konkurenčieschopnosti a nezamestnanosti.

Katarína Potocká (ZU1)

O Poslednom Tam Tam-e

Ked' som pred pár týždňami postrehol vo výklade kníhkupectva Posledný Tam Tam Borisa Filana, v momente som mal v rukách piaty diel povestných cestopisov nášho populárneho textára a spisovateľa. Neviem prečo, ale pri čítaní jeho kníh sa dostáva človek akoby do úplne inej sféry byťa. Zabúda na povinnosti alebo problémy, ale radšej drží palce spisovateľovi, ktorý neúnavne brázdi svetom a starostlivo spisuje svoje zážitky či skúsenosti. A tak by to malo byť. Správna kniha nemôže čitateľa „pustiť“. Pútavé príbehy a myšlienky nútia zamyslieť sa nad nimi a akoby mali v sebe niečo, čo človeka poháňa porovnať ich so svetom okolo nás, alebo sa z nich nejakým spôsobom priučiť. Spisovateľ sa po krátkych zamysleniach a spomienkach v úvode dostáva do Egypta, kde napríklad újasne preniká do myse mladého moslima, ktorý ho presviedčal o svojom náboženstve, ale spisovateľ ho zmrazil slovami a vysvetlením filozofie, jemu blízkej: „Povedal som mu, že on je teraz také malé dieťa, ktoré k tomu, aby nefajčilo, nepilo víno a kávu, potrebuje nad sebou zodvihnutý prst a hrozbu trestu. Povedal som mu, že až dorastie a bude z neho chlap, takú pomoc nebude potrebovať. Stane sa sám sebou. Povedal som mu, že moje náboženstvo je byť slušný a dobrý, aj keď nemusím.“ Je pravda, že Boris Filan zažíva svoje cesty iným spôsobom. Je tiež známe, že ich vidí svojím okom – a berie ich tak, ako ich chce brať. Pozerá s nadhľadom na skutočnosť a vždy sa snaží nájsť niečo viac ako predpokladá každý. Či už v človeku alebo v krajinе. Zdá sa, že niekedy sa snaží odpútať pozornosť od hlavnej myšlienky a odkrýva niečo, čo by sme si vôbec nevšimli alebo venovali tomu pozornosť. A to je podľa mňa skutočné umenie. V knihe

postupne prechádza na Srí Lanku, kde trebárs odhaluje miestneho sprievodcu, ktorý možno pôsobí, že finguje, ale nakoniec, aby dokázal svoju pravdu - skoro prichádza o život... Prostredníctvom opisov z Maroka sa môžete dozvedieť, prečo vždy nosí batožinu z rodiny iba on, v Paríži niečo o striptíze... Nechcel by som sa rozpísovať o jednotlivých štátach a mestách, ktoré sú zachytené v knihe, lebo v každom kúte sveta je možné postrehnúť hocijakú maličkost', ktorá nám utkvie v pamäti. Azda najkrajšie čítanie sa odvíja v druhej polovici knihy, keď nám autor predstavuje mesto Hvar aj vďaka svojmu priateľovi – maliarovu Nikša Barišićovi, ktorého považuje za jedného z najlepších maliarov v Európe. Slová z predošlého, Nočného Tam Tam-u prezrádzajú, ako sa spisovateľ pozera na cestovanie: „Podľa starých skúseností cestovateľov má mať každá cesta veľký, jednoduchý, pozitívny, optimistický ciel. Napríklad objaviť prameň Nílu. Alebo dokázať, že človek prejde pešo cez Antarktídu. Môj ciel bol pohladať koale nos. Nezdá sa vám dosť veľký? Nos, či ciel?...“ Nech už bol Boris Filan kdekoľvek, sám vie, že doma je len doma: „Išli sme s Palim Hammelom autom do Košíc. Na oblohe pred nami letel kŕdeľ divých husí. Pali sa na ne zadíval a povedal: „Je mi jasné, prečo stáhovaví vtáci od nás odletajú do teplých krajín. Ale nikdy nepochopím, prečo sa sem z tých teplých krajín znova vracajú.“ Vtedy som nepoznal odpoved. Ale časom som ju našiel. Dôvodom je túžba po domove. Nemôže to byť nič extra veľké, keď sa to zmestí do lastovičky.“

A prečo je Posledný Tam Tam posledným? Vraj už v tomto smere vypršal čas... Nuž, škoda.

Václav Bobáň (ZU1)

Vojna- utrpenie nevinných, výsmech zo života

Pýta sa malé zvedavé šesťročné dievčatko: „Ocko, čo je to vojna a prečo vlastne vzniká?“ Otecko s mamičkou sa nevedia zhodnúť na jednotnej odpovedi a je počut' aj ich zvýšené hlasy. Dievčatko príde a hovorí: „Dakujem za vysvetlenie, už som pochopila.“ Tomuto dieťaťu už nemuseli vysvetľovať zmysel vojny, počulo ju na vlastné uši. Vojna. Zúri, ničí, desí a zabíja. A predsa si ju národy vyhlasujú. Dokonca nám hrozí veľký medzinárodný konflikt. Je stará ako ľudstvo samé. A čo je horšie, ona sa s tým ľudstvom aj vyvíja. Je len smutné, že najmúdrejšie mozgy sveta, využívajú svoj dar na vývin nových zbraní, aby sa to všetko robilo ešte rafinovanejšie a trvalo ešte dlhšie. Bola opísaná v mnohých románoch, príbehoch a novelách. Niektoré z nich som aj čítala. Hlavnu myšlienkov každého takéhoto diela bola nezmyselnosť vojny. Všade bola vykreslená nenávist, strach, pláč, hrôza a zúfalstvo.

Za čo ľudia bojujú? Častokrát za slobodu, štát, vyššie ciele. Ale ako chceme násilie vyhubiť samotným násilím? Chceme bojovať za celosvetový mier. Mier je ohrozený. Zachránime ho vojnou? Či sa dá z páchnuceho čierneho bahna vymodelovať biela voňajúca ruža? Ak by ste sa o to aj pokúsili, výsledkom vašej práce by sa stalo niečo, čo sa sice svojím tvarom podobá na ružu, ale svojím zápachom odpudzuje všetkých prítomných. Azda iba ľudia bez chrbotovej kosti by ju mohli obdivovať a vychvaľovať. Sami by si však počas neprítomnosti ostatných zapchávali nos.

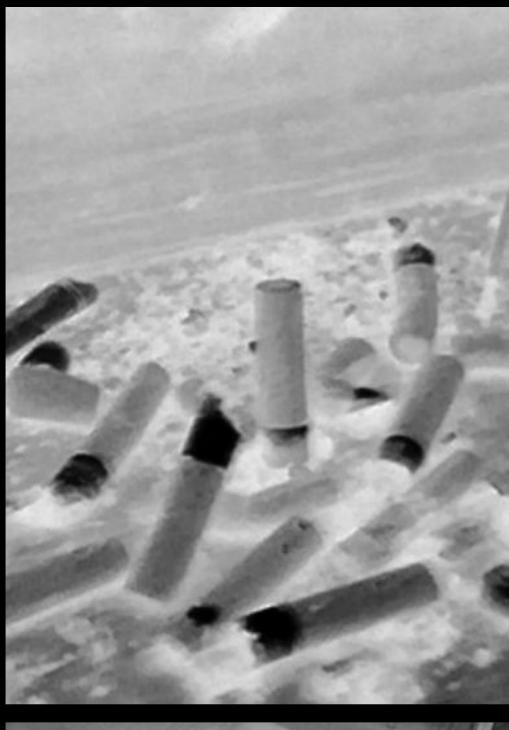
Mocní tohto sveta sa rozhodujú, mnohí sa už rozhodli. Je hrozné, že viacerých z nich ovládla agresia a panovačnosť. Žeby im hlavu opantala moc? Sú to ľudia, ktorým sme vyjadrili svoju dôveru. Kto im dal právo súdiť a zabíjať iné národy? Rozmýšľala som, ako by sa asi zatvárali, keby sa pilotmi bojových stíhačiek mali stať oni samotní, ich synovia alebo vnuci. Ozaj, nebolo by oveľa jednoduchšie, keby vojne bojovali predstaviteľia štátov, ktorí ju vyhlásili? Nemuselo by vyhasnúť tisíce iných životov. Neexistovali by siroti, vdovy a matky, ktoré zúfalo oplakávajú svojich najbližších.

Spoločnosť tretieho tisícročia. Každý štát má svoju vlastnú ústavu a v nej zakotvené zákony, ktoré by sme mali dodržiavať. Kto sa dopustí zločinu, čaká ho náležitý trest. Musíme sa priznať, že začínam mať z tejto spoločnosti obrovský strach. Naskakuje mi z nej husia koža. V dnešnom storočí si nachádzame výhovorky naozaj na všetko. Zabijame nenarodené deti, usmrčujeme bezbranných starých ľudí. Dokonca máme ospravedlnenie aj na vojnu. Masových vrahov odsúdime na doživotie, v niektorých krajinách ich dokonca posadia na elektrické kreslá. Či nie je vojna najnebezpečnejším masovým vrahom, ktorý zabíja nevinné obeť? Kto ju odsúdi? Kto sa ju pokúsi uväzniť? Kto jej navlečie železné okovy?

Citujem z diela E.M.Remarqua- Na Západe nič nového: „Sme opuštení ako deti a skúsení ako starí ľudia, sme suroví, smutní a povrchní. Myslíme, že sme stratení.“ Vojna berie sny, ideály, mladosť. Často v nej bojujú mladí chlapci, ktorí stoja len na prahu života. Prekročia ho, alebo ak aj zostanú nažive, budú ho mať vôlec chuť a odvahu prekročiť? Ich prvým zamestnaním je zabíjanie. Stávajú sa vrahmi proti svojej vôle. Berú život ostatným, aby ho sami nestratili. Menia sa na krvilačné šelmy. Sú vraj vojnovými hrdinami, zabili predsa stovky nepriateľov. Aké tragicke! Vojna predsa nedáva hrdinov a víťazov, poskytuje iba porazených. Vysmieva sa z nás a zo života. Hoci každý hovorí, že ľudský život je to najdrahotnejšie, často konáme tak, ako keby existovalo ešte niečo cennejšie. Ale čo?

Vojna je smrť. Zabíja a väzní aj tých, čo ju prežili. Už nikdy neuniknú jej pazúrom, sú jej večnými zajatcami. Človek zabíja človeka. Krv nevinných volá po spravodlivosti. Základným princípom spravodlivosti je predsa láska. Tá nemá so zlom nič spoločné! Chceme spravodlivosť? Neničme! Nebojujme, zastavme delá! Som si istá, že existuje aj iná cesta. Skúsme ju nájsť!

Anna Priebojová (ZU1)

Závislosť

Je možné byť šťastným v dnešnom uponáhľanom svete? Neberieme ohľad na druhých, nezáleží nám na ich problémoch. Povieme si: "Mám dosť starostí, tak načo ešte ďaľsie?" Čoraz viac času uvoľňujeme konspiráciám, ohováraniu, intrigám. Vo vzťahoch medzi nami je dosť drsnosti, tvrdosti a neporozumenia. Vzdaľujeme sa jeden druhému. Dostávame sa do klietky, z ktorej niet úniku. Nie sme v nej sami, sú tu aj iní, sú blízko a predsa vzdialenosť tisícky kilometrov. Snažíme sa pevne stáť na strane hradby vyzbrojenej ľudskostou a skromnosťou. Tak prečo máme každý deň nových závislých od všetkého?

Denne stretávame samotu potulujúcu sa ulicami. Potláčame v sebe svoje vlastné ja, svoju politiku. Po troške vchádzame do "závislosti" od elektrických hier, virtuálnej komunikácie, práce, cigariet, alkoholu, drog a v neposlednom rade k rodinnej tyranii.

Mladí ľudia majú želanie triumfovať, dosiahnuť životné ciele. Ale len málo ich dosiahne v tomto boji o prežitie, v ktorom nie je veľa príležitostí, pretože nechceme, aby príležitosti boli. Na múre väznice v Terezíne bola napísaná táto veta: "Tisíckrát padnúť, tisíckrát vstať a nikdy nepovedať ach!" Je krásne a užitočné, ak ľudia dokážu veriť zmyslu ľudskej činnosti. Bezpečie a dôvera sú základné stavebné kamene osobnosti. Dôverou v dospelý svet odvodzujeme dôveru v seba. Bleskom chvíle sa dokážeme premiestniť do rôznych dimenzií spoločnosti. Poznáme spoločnosť, ktorá nechce

ľudstvo ubrániť od ubliženia, nechce pomáhať chorým, týraným, utrápeným. Druhá ponúka pomoc, chce chrániť ľudí a ukazuje smery návratov do života. Ktoréj prah denne prekračujem ja?

Prvou vecou potrebnou pre ľudstvo je poriadok myslenia a uvedomenie si, že zlo je zlom. Je to čistota v duši človeka, ponor do jeho vnútra. Dlaňou času odkrývame riešenia odsúdené na neurčito. Veľakrát potápajúc sa do bahna tiaháme so sebou i našich blízkych. Sme chudáci, ktorí zakladajú život na ilúziách. Nedokážeme dávať seba samých, nedokážeme pomáhať. Omotala nás beznádej a bezradnosť a nevieme vyjsť zo životného labiryntu, honba za peniazmi na jednej strane a ľudská hlúpost, naivita, zvedavosť a ľahkomyselnosť na strane druhej. Z mladých ľudí formuje spoločnosť to, čo potrebuje. Dieta sa narodí, aby dalo svetu niečo nové. Svet ho však ponorí do ošúchanej formy života a zvyklostí.

Každý deň, z toho krátkeho života, čo máme, môže byť veľkým dňom na dosiahnutie úspechu. Myslieť je tvoriť. Tri slovesá hýbuce svetom. Preto je dôležité, aby sme vedeli, čo robíme a kde ideme. Pomáhajme ľudstvu rást so zdravím a v pokoji. Naše deti nám budú vďačné, pretože tak aj ich deti, naši vnuci, nebudú závislí. Nikto nie je viac ako iný, ani menej ako iný. Neopierajme sa o piliere, ktoré neexistujú, a tak postupne dosiahneme, že nás svet sa premení na svet zdravia a pokoja.

Viera Ďuroňová (ZU1)

"Len" pre ŽENY.

Niekedy sa stáva, že človek viac premýšľa ako koná. Existujú ľudia, ktorí snívajú celý život a nikdy sa nezmôžu na vyplnenie toho sna. Blázni, poviete si. Ale nie je to celkom pravda. Či nejaká z vás, zo žien, aspoň raz nesnívala o rozprávkovom Popoluškinom šťastí? Je to krásne, aj keď mi práve táto osoba nie je veľmi sympatická. Ona si len nahovárala, že je chudinka. Chcela "oblnutú" všetkých ľudí naokolo. Je tam toho. Párkrát za deň vyčistiť pec, opratiť niečo, pozametať dvor. Otroci sa narobili viac a nikto ich za to nezbožňuje.

Podľa mňa to bola vypočítavá mrcha, ktorá dobre vedela, čo robí, keď zvádzala krásavca a boháča princa. Prečo túžila len a len po princovi? Nemohol to byť aj nejaký poriadny a pracovitý jednoduchý človek? Ale kdeže, ona chcela byť princeznou, nosiť sa na koni a vešať na krk šperky. Bola riadne prefikaná. Ománila princa nevinnými očami a bola tam, kde chcela byť. A hlavné mala to, čo si vysnívala.

Ale nie každá vie byť taká mrcha. Ja napríklad by som sa nevedela náťískať princovi. Nie som z tých, čo omdlievajú preto, aby ich mohli pekní chlapci kriesiť. Ja osobne neprechovávam takéto maniere a ani sa nechystám. Odmietam sa hrať na hlúpučkú, keď nie som. Väčšina mužov považuje ženy za niečo menej múdre ako je veľká, Rasa". Oni sú silní, majú viac odvahy a sú tu na to, aby chránili ženy, ktoré o to nestoja.

Taký Superman, Batman, videli ste ich zachraňovať niekedy škaredú ženu? Pochybujem. Všetky sú mladé a krásne. Škoda reči.

A skúste niekedy povedať chlapcovi, že niečo nevie. Už je urazený naveky. A chudinky ženy neustále musia počúvať

hlúpe pripomienky: Miláčik, to nemôžeš takto; Ty to nevieš, pusti na to chlapa; Dávaj pozor, červená;... Ženy majú poslušne prikývnuť a tváriť sa hlúpo a vďačne, že im priateľ ochotne „poradil“.

Najúžasnejšie je, keď povedia, že sa im viac páčia obľé tvary. Neustále vás presvedčajú, že sa im páčite také, aké ste. Aj keď máte to kilo naviac.

Keď v televízii pozeráte banánové rybičky s Halinou Pawlowskou, skôr ako sa započúvate, čo hovorí, zhodnotíte fakt, či pribrala, schudla alebo sa jej zmenil účes. Robíte to podvedome, tak ako si podvedome okamžite všimnete, že suseda z piateho poschodia rapídne schudla. Predstaviteľky seriálu Priatelia obviňujú všetci v Hollywoode z toho, že vyzerajú ako anorektičky, a časopis People ich pravidelne zaraďuje medzi 50 najkrajších ľudí tejto planéty.

Keď mi minule kamarát spomínal jednu známu, skončil pri opise - taká tučná s čiernymi vlasmi. Hneď som vedela o koho ide. Vo všetkých médiách sa nás snažia presvedčiť, že kaleráb na vode s trochou petržlenovej vŕate je oveľa chutnejší ako kurací rezeň so zemiakovým šalátom. V každom obchode vám pri požiadavke na peknú konfekciu číslo 40 a vyššie vyberú akési vrecia v tých najčudnejších farebných kombináciach.

Naši muži tvrdia, že nás milujú aj s desiatimi kilogramami navyše, ale v peňaženke nosia fotku, na ktorej pózujeme oveľa chudšie, pár rokov dozadu. A keď sa opýtate, ktorá žena sa im páči, povedia meno tej najštíhlejšej, ktorú poznáte.

A že vnútro, vnútro je najdôležitejšie.

Niekedy je lepšie byť s vtipnejším ako s mûdrejším.....

Lucia Brtková (ZU2)

Receptár

Chutný deň prajem! Som veľmi rád, že opäť vychádza Zumag s novým receptom. V minulom čísle sme pripravovali zemiakové placky ochutnené nezameniteľnou liptovskou bryndzou. Ohlasy boli, avšak málo. Sťažovali ste sa väčšinou na nízku kvalitu zemiakov z Hypernovy, čo spôsobilo veľa škrobu a málo chuti. Kto stavil na ingredencie z vlastných záhumienok si pochváľoval. Z toho vyplýva, že chutilo hlavne Oravcom. Tí sa v posledných týždňoch vyhýbajú škole z jednoduchého dôvodu. Riadia sa svojím mottom: "Všetko fporádku, keď je repa v rádku," a tak už druhý týždeň trávia doma sadením tejto vďačnej plodiny. Trávi však všetkým. Pred skúškovým obdobím je to so študentom stále horšie a horšie. Nik z nás si ani len nevie predstaviť, ako bude vyzeráť po ňom. Sú študenti, ktorí v priebehu tohto nemilého obdobia na váhe získajú, iní naopak. V predošлом Zumagu som slúbil prípravu nakladania jaterníc do pažitky. Musím Vás však sklamať a tiež sa priznať. Som kuchár bez čiapky, varechy a receptu na tento neobvyčajne skvelý pokrm. Recept som požičal susedke z desiateho a podľa posledných informácií sa pohybuje v kuchyniach niekde medzi tretím a piatym poschodím. Na štvrtom pred týždňom horelo, nie je teda vylúčené, že zhorel aj recept. Alternatív pre lahôdku tohto čísla bolo viac. Rozhodli sme sa pre prípravu rybacej pomazánky na jeden spôsob.

K tomu potrebujeme:

- 1 rybaciú konzervu
- 1 kocku taveného syra
- 1 menšiu cibuľu
- 1 lyžicu horčice

Postup prípravy:

Opatne otvoríme konzervu s rybkami. Pokiaľ sa porežete, nezúfajte. Rybky s ich vlastnou šťavou dajte do nádoby, z ktorej sa tak ľahko nedostanú a nakrájajte vopred očistenú cibuľu - takisto opatne. Ak ste sa znova porezali, pripíšte to buď náhode, alebo Vašeď nešikovnosti. Na drobno nakrájanú cibuľu potom pridáme k rybkám spolu s horčicou a taveným syrom. Vezmeme mixér (v prípade jeho absencie obyčajnú vidličku). Pomalými ľahmi rozpučíme všetky rybky, až kým nerozoznáme plutvy od tela a hlavy od chvostov. Rozmiešame spolu s ostatnými ingredenciami a môžeme natierať na chlieb, alebo iné pečivo. Mliečko by nemalo chýbať. Dobrú chut! Jednou zo záruk bdelosti počas skúškového obdobia je i rybacia pomazánka. Všetkým krásny máj a veľa šťastia! Dušan

Dušan Petričko (ZU2)

Asfaltožrúti

V jedno krásne nedeleňné predpoludnie, idúc jednou krásnou (momentálne zbývačkami rozbitou) ulicou, usmieval som sa na svet a vychutnával som vônu rozlievajúcu sa celým týmto rozbitým svetom. Zdalo sa, že celý panelový blok tiahnúci sa pozdĺž tejto cesty sa doholol, že na obed bude guláš. Predstava kúskov mäsa plávajúcich medzi perfektne prevarenými zemiakmi, kúskami cibule plávajúcich vo varennej vode mi stále viac a viac pripomína, že by som sa mal čo najskôr vrátiť domov na obed. Ako som tak postupne pridával do kroku, môj zrak dopadol na jednu veľmi neobvyklú vec. Uprostred tejto starej opotrebovanej cesty som zazrel polievkovú lyžicu plnú asfaltu, ktorá ju tu pripútaла k zemi na dlhé časy. Možnože túto lyžicu už všetci dobre poznáte (teda aspoň obyvatelia momentálne rekonštruovanej ulice Za dráhou). Takýto pohľad zažiť pred obedom nie je žiadna srešta. Predstava kvalitne žhavého asfaltu podávajúca sa ako hlavné jedlo a vôňa gulášu do toho naháňala zimomriavky. Tak som vám teda odčítal asfaltovú chuťovku a kto má záujem vidieť tento nezvyklý úkaz naživo, nech neváha čo najskôr navštíviť túto ulicu sídliska Roveň, pretože je celkom možné, že už dlho tu pamiatka na asfaltožrútu nezostane.

Vincent Bocko (ZU1)

Paródia na deň študenta

Do certa, to nie je možné, ja som oplešateľ! Tak toto ...ja sa z toho asi...., ja vážne z toho ošediviem! Čo? Čo po mne reveš? Oplešateľ som, šediny mi z toho rastú a ty po mne ziapeš? Nerev? Aha! To je telefón. Presnejšie budík na telefóne. Vstávam, nie, chcel by som vstať. Tak aspoň pustím rádio. Som príliš unavený po krutom imaginárnom údere osudu. Také hnušné sny.....už nikdy.....už nikdy nebudem jest klobásu a čokoládu pred spaním. Koľko je? 7:05. No, budík zvonil o siedmej aj by som mohol vstaťzzzzzzzzz...."Je o desať pol ôsmej a vy si z rádia.....vypočujete..." Čoooo! Zase som zaspal! To nie je možné. V rýchlosti sa oholím, najem, oblečiem, zbalím do školy....." Bolo 7:35 a vám, čo práve vstávate, prajem krásne ráno....." Dobre, dobre, tak holíš sa budem až večer, ale jest treba a holý tiež nemôžem ísi! "Bolo trištvre na osem...". No nič, dojem tú čokoládu s tou hnušne studeno-mastnou klobásou a ved' na obed sa najem poriadne. Narýchlo zakryjem Adamovo rúcho čímsi, čo na mňa ako prvé vypadne zo skrine. To nie je možné, opäť hrajú tú "božskú" pesničku, to si musím vypočuť. Je 7:58 a ja behom opúštam skromný študentský brih. V letku si ešte obliekam bundu, lebo ako inak v Ružomberku je opäť to "nádherné, čerstvé" - a na Malinôm Brde a Čebrati isto aj slnečné - inverzné ráno. Robím, čo môžem, dokonca prekračujem rýchlosť chôdze na chodníku, čo je podľa dopravnej vyhlášky priestupok, ale mne to nevadí, veď bežím v ústrety vedomostiam, čo mi život určite raz vráti. Konečne som dorazil. Vletím do útrob univerzity a začne sa ten každodenný kolobeh. Ahoj,nazdar, čau, serus,.... ako sa máš? Nazdar,... čau čau! Uff, prebil som sa asi milión známymi tvárami až k výťahu. Niežeby mi to zdravenie vadilo, to nie. Ale ľudia, uvedomte si, že ja meškám, jeani neviem kol'ko, ledva lapám po dychu, spotený som ako Popoluškin kôň, keď ho naháňal ten chlap z tou topánkou, nuž nehnevajte sa, že nemám čas na kus reči. Doletím k výťahu, ktorý sa ako vždy fláka práve na inom poschodi, než ja potrebujem. Čakám, čakám a popri tom pohľadom krásnej blondíny (nič proti) hypnotizujem červené svetielko na výťahu. V momente, keď sa ten výťah konečne dogúľa, príde aj päť slečien. Ja otvorím dvere na výťahu, slečny nastúpia a zdvorilo sa spýtajú: "Čakal si na výťah?"...Ááále niéé! V pohode chodte. Ako tak uháňam po schodoch premýšľam, že som tam pri tom výťahu vyzeral ako riadny pako. Konečne, 8:10 doletím do triedy, spolužiaci

sa zasmejú a vyučujúci ma odkáže na stoličku za lavicou. Počas literatúry opäť pokročím v písaní svojho románu. Už som na 1425 strane, premýšľam, či je ten správny čas zakomponovať do dejza zápletku? Na "fotke" mám znova najlepšie zátišie, no a na sociológii som jediný, kto....som jediný! Nadišiel čas obedu! Toľko vytužený obed. Vtedy si uvedomím, že nemôžem ísi obedovať, pretože toto je jediný čas, kedy je v infoveku dýchateľný vzduch a ja ho tak rád fetujem. Doknijem sa tam, spoza svojho notebooku sa na mňa usmeje Fero (tak ho všetci familiárne volajú), evidentne žije na kyslíkový dlh, ale to je údel všetkých, ktorí musia pracovať v tejto miestnosti, ktorá je navštěvovannejšia ako Leninovo mauzóleum. Rozmýšľal som, že si tam otvorím živnosť a budem vyberať korunu od každého návštěvníka. Stroskotalo to po prvých piatich návštěvníkoch, z ktorých štريا chceli zlăvu po známosti! Takto sa podnikať nedá, a potom vraj vláda zvýhodňuje malých a stredných podnikateľov. Nič to nezmení na fakte, že sa znova úspešne nahackujem na SIS, ale čítať a počúvať, čo práve robia naše politické špičky ma zrovna nefascinuje. Poobede máme pohybové aktivity. Samozrejme - excelujem, ale keď zakončím svoj trojkový pokus smečom, spomedzi kruhov, vo vnútri šestnásťky šachom, okamžite som draftovaný Ulánbáterskými ovcami a s amatérskou vybíjanou som skončil. Neskoroo poobede si idem nakúpiť do veľkých marketov. Na čo máme dnes akciu? Aha, čokoláda a tam sú klobásky. O večeru je postarané. Len tie rožky, tie sú nekresťansky drahé 1,30 Sk. Neuveriteľné. U konkurencie stojia korunu, no nekúpte to radšej tam! Dobehnem domov, dám si teplú (tak ako mi to vždy prízvukuje mama) stravu, teda klobásku. Ako dezert čokoládku a potom hopsa do sprchy a do posteľ. Z nej si ešte pozriem fantastický film - Životopis Hviezdoslava. Videl som ho azda sedemkrát, ale tie špeciálne efekty a naháňačky na autách ma vždy dostanú. Na záver si zrekapitulujem úspešný, no poriadne stresujúci deň. Ovečiek je dnes 47, včera ich bolo 82 a predvčerom 12, neviem, bača ma asi nepochváli..... Zaspávam.....Medved' ma už takmer dobieha, neviem kam sa uhnúť. Zlava beží vlk, sprava diviak, predo mnou veľká prieťa, čo teraz? Ja tu zomriem, to nie je možné, čo budem robiť, už cítim ich dych niéééé.....čo to reve? Čo do šlaka mi tu ziape za ušami? Telefón. Ach našťastie je už sedem, lebo ináč by som asi musel zabiť tri nevinné zvieratá.....

Peter Kravčák (ZU2)

Práca na doma

13

Svet internetu ponúka nekonečné more možností ako si zarobiť. Stačí si vyhľadať heslo "práca" a hned sa na monitore počítača objavia jednotlivé odkazy. Od marketingových zástupcov, dílerov, upratovačky až po jednoduchú manuálnu prácu, akou je napríklad prepisovanie textov. Viac informácií môže človek dostať, ak napiše email na uvedenú adresu. Potom už stačí iba čakať na odpoveď. O takúto prácu som sa zaujíma aj ja, keďže v inzeráte bolo uvedené, že ju môžem vykonávať pomocou PC, písacieho stroja, alebo len tak, ručným prepisovaním. Veľkosť zárobku pôsobila blahodárne na moju smutnú finančnú situáciu. Päť až osem tisíc za mesiac? Len tak, za prepisovanie papierov pre firmu vyrábajúcu krmivo pre psy? To je maximálna výhra, o ktorej chudobný vysokoškolák často sníva. Stačí, ak pošlete ofrankovanú obálku a v nej "štartovací príspevok". Jeho hodnota sa pohybovala od 80 po 140 slovenských korún. Na moje odpovede zareagovali všetci štyria "zamestnávatelia". V množstve textu bola v skratke opísaná aj ich zložitá finančná situácia, ktorá sa zmenila hneď po získaní tejto práce. Spomenuli aj ich prvotnú nedôveru voči tomuto zárobku a ako sa to po prvých "dotoykoch" zmenilo.

Ubezpečovali ma o tom, ako je to výhodné po 100 korunovom vklade zarobiť až osem tisíc korún. Prvé pochybnosti prišli už vtedy, keď sa zhodou okolností dve odpovede na seba neuveriteľne podobali, až na to, že boli napísané v odlišnom rode. Je zaujímavé, ako dvaja ľudia z rôznych koncov republiky dokážu napísat' zhodné odpovede. Zvedavosť však bola silnejšia a tak sa mi do rúk z nemenovaného zdroja dostała na ňu aj odpoveď.

Firma bola rovnaká pod akou som mala pracovať aj ja. Z listu som mala poriadny chaos. Štyri strany boli preplňené slovami ako informácia č. 1, č.2...

Moja činnosť mala spociávať v objednávaní týchto informácií od osôb, ktorých adresy boli uvedené na ďalšej strane a ich následný predaj záujemcom, ktorí sa po čase mali ozvať na môj inzerát podobný tým, ktoré som našla ja. Po vylúštení hlavnej myšlienky som dospela k záveru, že sa jedná o čisto pyramídovú formu zárobku. V mojom prípade by som teraz bola niekde na 2. alebo 3. mieste zdola, podľa toho, ako by sa mi podarilo získať nových "spolupracovníkov". A tak by to šlo pomaly vyššie a vyššie a ja by som nakupovala a predávala a...hotová Wallstreet.

Samozrejme, veľkým písmom je zdôraznené, že vôbec nejde o hru. Nuž, tak to už musí posúdiť sám človek podľa svojho vzťahu k investovaným peniazom.

A aby som nezabudla, chcem sa ešte vrátiť k obsahu textu, ktorý mal byť opisovaný. Pokrčený, zle prefotený lacný papier má robiť reklamu nemenovanej nemeckej firme, u ktorej je možné za neuveriteľných podmienok zakúpiť rozprávkovo lacné letenky na vybrané svetové letoviská. Vtip je v tom, že ich cena je bohužiaľ uvádzaná v neplatnej mene. Ponuka "B" obsahuje všeobecný katalóg. Od drahokamov, stavebného materiálu, cez keramiku, lyže a lampy tu nájdete skoro všetko. Nádherná rôznorodosť. Čo využiť? Lacným omylom tento list robí už len dookola sa opakujúci fakt, že sa nemáme čoho obávať, že to nie je nijaká hra, a že dobrý výsledok a spokojnosť sú zaručené.

Takže priatelia, ak máte v záľube korešpondenciu, tak je to práca ako stvorená pre vás. Avšak uvážte, že inzerátov na tému: "Jednoduchá práca na doma" sa už premnožilo a vy sa stanete len nepatrnným článkom v obrovskom reťazci, na vrchol ktorého sa dá dostať len usilovnou "prácou" alebo vkladaním peniažkov.

Mobil je COOL!

Pri pohľade na ľudí stojacich na autobusovej zastávke sa môže vyskytnúť rôzny obraz. Jedni len tak postávajú, iní fajčia a ďalší držia v ruke mobilný telefón. Práve mobilný telefón sa v poslednej dobe stal nástrojom spájania ľudí. Známy zvuk "píp píp" sa podchvíľou ozýva v množstve mobilných telefónov. Short mesage service, známy pod názvom SMS zaručuje pohodlné dorozumievanie sa medzi priateľmi, známymi, kolegami či politikmi. Týmto spôsobom sa dá vybaviť takmer všetko. Dohaduje sa stretnutie, rande, dáva sa košom, zisťuje program kín, objednáva pizza, informuje o počasí či autobusoch. Všeobecné zameranie dáva možnosti najrozmanitejším skupinám ľudí. Mobil sa stal samozrejmosťou. Už sa nik nepýta: "Máš mobil?" ale "Daj mi číslo, zavolám ti". Okrem toho táto malá vecička ponúka množstvo možností. Tie lepšie ponúkajú možnosť spojenia s internetom, dajú sa sťahovať obrázky či posielat melódie. Vyhlasujú sa SMS-súťaže najrozličnejších typov. Nezáleží na tom, či sú vedomostné, zábavné, alebo spojené so sledovaním nejakej relácie či filmu. Súťažiť predsa chce každý. Je to v poriadku. Vedľa mobil je cool. No s postupným rozvojom možno konštatovať, že sa vytráca medzi ľudský kontakt. Šetrí sa časom na úkor času stráveného v kruhu priateľov, blízkych. Z internetu sa posielajú správy na mobil a naopak. Vtedy začínajú komunikovať stroje so strojmi. Nik si už nebude dohadovať stretnutie, keď sa to všetko dá vybavit cez telefón. Je to rýchlejšie, pohodlniešie. Dokonca aj vo chvíľach, kedy by mal človek skutočne vypnúť, sa ozýva ten známy zvuk. V kine, parku, dokonca na rodinnej oslave. Takto sa už môže prejavovať závislosť, ak človek uprednostňuje tento typ komunikácie pred priamou komunikáciou. Zdá sa, že nainfikovaných je už dosť ľudí. Či nie?

Monika Kenderová (ZU1)

Mária Molčanová (ZU1)

Pokračovanie z 1. čísla - II. kapitola Poľsko

Prázdniny ubehli ako voda. Posledné okamihy spoločnej dovolenky sa pominuli. Nadišiel deň návratu. Nik však nebol smutný, deti sa tešili na kamarátov a rodičia na to, že ich deti pôjdu konečne do školy. Domov sa dostali niečo po desiatej a tak Oleg zahnal svoje ratolesti do posteli a spolu s Jolanou sa takisto pobral spať. Oleg zaspal prv než sa mu hlava dotkla vankúša, taký bol unavený. Hoci jeho žena bola rovnako vycerpaná, spánok nie a nie prísť. Mala strach, prišlo to na ňu odrazu, návaly nepokoja, keď človeku zviera dušu neznáma úzkosť. Jemné zimomriavky, ktoré intenzívne bičujú všetky zmysly. Už načahovala ruku, že zobudí Olega. „Načo to bude dobré? Iba čo si ani jeden z nás neodddychnie," pomysela si a pritiahlá si ruku naspať k tvári. Nakoniec to pripísala svojej ľarchavosti, pretože vtedy sa jej stávalo, že bývala precitlivelá. Konečne zaspala...

No prvé septembrové ráno naplnilo jej obavy a zasiahli ju plhou silou. Prebrala sa krátko po šiestej, a aby len tak nečinne nedumala, prechodila cez seba župan a jej kroky smerovali ku kvetinovému záhonu pred domom. Kvety zväđnuté akiste od nedostatočného polievania, nezískali Jolaninu pozornosť. Väčšmi ju zaujali ticho a prázdnota krajujúce všade navôkol. Opäť ju prepadla tieseň z predchádzajúcej noci. Vrátila sa späť do kuchyne a aby sa upokojila - zapla si rádio. Nemusím pripomínať, že jediné, čo z neho zachytilla bola správa o vojne. Nemecká ríša napadla Poľsko.

„Prečo to urobili?" zastonala Jolana, ale odpovede neprichádzala.

Je to rovnaké ako pýtať sa, prečo ľudia vraždia, klamú, podvádzajú. Odpoveď smeruje vždy k tomu istému - k človeku. A tak sa v to ráno postupne zobudili Szumiakovci, Wroclaw i celé Poľsko do jedného z najsmutnejších rán v celej histórii. Oleg, ako kapitán poľskej armády "prepožičaný" do verejného sektora, odcestoval ešte v ten

deň. Nikto nevedel kde bude a ako by sa s ním mohli spojiť, ale verili, že to dlho nepotrva. Niesol si zo sebou len niekoľko fotografií a medailón od Básky, ktorý jej daroval k šiestym narodeninám. Stalo sa ním:

Človek premárni mladosť túžbou vzletietu a odpútať sa, pritom často zabúda, že dôležitejšie je mať kde pristáť... Nemci postupovali veľmi rýchlo a Jolana sa ešte v ten deň rozholila odviesť deti do bezpečia. Vydati sa na cestu k starým rodičom do Krakowa. Počas cesty videla Jolana ľudí ako sa modlia, nadávajú a hromžia. Z každého jedného sa dal vyčítať jeho strach. Strach z ďalšej vojny. Mnohí si stále pamätajú tú poslednú. Predstava, že sa opäť rozpúta nenásytne vraždenie, v nich vyvolávala zdesenie. Jolana si však uvedomila, že sa správa úplne rovnako. V duchu hromovala na celý svet a súčasne sa modlila a verila, že Boh nikdy nedopustí, aby sa dostali do nebezpečenstva. Ešte stále verila. Lenže Boh sa do toho nemiešal. Bola to záležitosť ľudí. Síce "chorých", ale ľudí. A tak Krakow zahalil tieň vojny skôr, ako sa dostal pod kontrolu nacistov. Všetci boli nevrlí a podozrievaví. Po niekoľkých týždňoch prišiel v rodine Szumiakovcov prvý otras. Olegových rodičov zastrelili na ulici Nemci. Jolana s deťmi by možno dopadli rovnako, ale varovanie susedky tomu nateraz zabránilo. Hoci nevedeli, kam sa podejú, vedeli, že v byte starých rodičov zostať nemôžu. Museli si chrániť vlastné životy. Každý si nabalil malý batoh a v noci, keď na cestách zostalo len pári nemeckých hliadok, sa opatrne vytratili z mesta. Nadrámom sa dostali k skladu, obývanému len rodinkou potkanov. Vydýchli si tam, pospalí a po zotmení sa opäť vydati na cestu. Snažili sa cestovať len v noci a ráno si vždy našli miesto, kde si odpočinúť. Obzvlášť zo začiatku to bolo veľmi ťažké. Panovačná jeseň im neraz strpčovala život dažďom a vetrom. Stravu im v októbri zabezpečovali len ovocné stromy. Najmä hrušky a jablká, často v niektoré z etáp hniloby, boli ich jediným jedlom celé dni. Veľmi skoro sa to prejavilo na Radekovi. Bolesti žalúdku i únava spôsobovali, že napredovali čoraz pomalšie. S prvými novembrovými dňami udreli aj prvé mrazy. Boli akousi "studenu výstrahou" pre Szumiakovcov, že je načase nájsť si miesto, kde stráviť zimu.

Ich útočiskom sa stala stodola. Opustená, posledná so stavieb na niekdajšom veľkostatku. Jej vnútro bolo ošarpané. Po kútoch sa rozkladali kopy zabudnutej slamy. Na stenách viselo roky nepoužívané náradie. Akiste to nebolo najútulnejšie prostredie, ale mali nad hlavou dobrú strechu, a to bolo pre nich v tej chvíli dôležitejšie. Jolana však trpela. Trpela, pretože videla svoje deti ako im mráz vníká až pod kožu. Trpela, lebo videla ako sa zmárajú hladom. Trpela a trpela a... Ju samú zvierala hlad a strach, čo sa s nimi stane. Viac to nezniešla a odhodlala sa na krádež. Prvú i poslednú vo svojom živote. Bola schopná prejsť 5 kilometrov, čakať kym v dome na obývanej usedlosti nezhasne posledné svetlo, aby ukoristila zo stajne pár burgýň, suchý chlieb a vedro zemiakových šúp. Máloko by povedal, že obišla celkom dobre. Len ona, Báša a Radek to považovali za hostinu. Chlieb namočili do vody zo studne. Každú šupu si v rukách očistili od zaschnutej hliny a ľačne vychutnali. Neprekážala im horkastá chuť, hľavné bolo, aby im to dodalo silu. Silu, ktorú budú potrebovať. A ktorej budú potrebovať omnoho viac, ako si vtedy dokázali predstaviť. Koniec vojny im neprinesie pokoj a zabudnutie. Ich život sa neskončí vyhlásením mieru. Práve naopak. Začne sa pre nich nekonečný život so spomienkami, na ktoré im nebude dovolené zabudnúť. Pre nich 2. svetová vojna neskončí, kým si ich Boh nepovolá k sebe, aby im vynahradil peklo prežité na Zemi.

Michal Vrták (ZU1)

Strácam sa...

Opäť mám na mále.
Moje nešťastie je, žiaľ, trvalé.
A už ani nemám súl
niečo ešte zachrániť.

Bojujem sama so sebou,
so svojím presvedčením i nádejou.
No môj manéver zasa nevyšiel
a je to len horšie a horšie.

Prehrávam o skóre,
zbohom výhry staré,
smola do mňa dobiedza
a ja sa strácam.

Miznem bez príčiny,
už nevládzem osudu čeliť.
Strácam sa
a jediná nádej je vzdialenosť.

A tak pomaly ale iste
je tu zase to obdobie hmlisté,
ktoré tu už bolo.
Lenže kto ma tentokrát udrží nad vodou?

L'ubica Oravcová (ZU2)

Interrupcia

"Som tu! povedal som mame.
"Som tu! prihovoril som sa otcovi.
...človek človeku vľakom...
Závisť, Nenávisť, Hriech.
Cítiť vašu lásku nedokážem,
potrebovať vás už nevládzem. Ubíja ma samota, smútok,
hriech?
Nehovoril som vám, že vás milujem.
Bojíte sa, no ja mám väčší strach,
môžete získať, môžete mať,
vy radi strácate však.
Strácate lásku, teplo, smiech,
len ľútosť za vami cítiť, je to hriech?
Prijat' s láskou, so slzou v oku tiež...
ja necítim to, ani váš smiech.
Dostal som život,
vy mi ho beriete. Hyeny sa vám hnuisia, vy v hyene žijete, o
svojom vnútri poznané neviete.
Zabíjaš ma, no najskôr seba skús!
Berieš hriech... Tažký je to kus?
Len chlad už cítiť,
cítil som aj predtým,
no ja mám čistý štit,
vy bojovať musíte s tým.

Viera Ďuroňová (ZU1)

Túžba

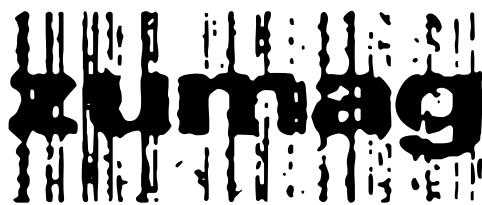
Lákali ma diaľky, blízko si bol Pane.
Ja som žila kdesi, v tak povrchnom ružovom sne.
Lásku si mi núkal, neželala som si,
nepoznané veci odmietala v srdeci.

Neskôr hľadala Ťa moja duša v daždi,
Ty si bol pri mne, ja len v bludisku tmy.
Vletela som do nej, mladé bola vtáča,
krídla rozprestrela, zabúdala kráčať.

Ako malé dieťa učilo sa chodiť moje vnútro Pane a zároveň
učilo žiť.
Pri mne cítiť Ťa vždy želá si Ťa duša,
zložím ruky a modlitbou privolám Ťa.

Anna Priebojová (ZU1)

<http://zumag.ku.sk>

Budeme voliť nového rektora...

Už iba krôčik nás delí od volieb nového rektora. Po 4. zasadnutí Akademického senátu Katolíckej univerzity (AS KU), ktorý sa stretol 19. apríla, bola definitívne schválená organizácia volieb kandidátov na rektora KU v Ružomberku. Voľby sa teda uskutočnia 12. mája 2004 o 15.00 hodine. Dátum a čas na uzavorenie návrhov je stanovený na 6. mája do 12.00 hodiny na celej KU. Samotným voľbám bude predchádzať predstavenie uchádzačov pred akademickou obcou 12. mája v aule KU. Kandidáti sa predstavia v poradí, ktoré vyžrebuje volebná komisia na čele s jej predsedom Petrom Nemcom. Čas bude ešte bližšie určený. Podľa návrhu by toto by malo byť max. 15 minút na vlastné predstavenie sa a ďalších 15 minút na otázky. Základom každej voľby sú mená kandidujúcich. Podľa zákulisných informácií sa hovorí, že nový rektor by mal byť zodpovedná, právne vyspelá osobnosť, ktorá v sebe dokáže spojiť ducha Katolíckej univerzity s manažérskym duchom. Do uzávierky sa nám však nepodarilo zistiť žiadne meno a priezvisko kandidátov. Právo navrhnuť uchádzača má 40 členov akademickej obce, rektor, dekan, členovia AS univerzity, AS fakúlt. Kandidáta na rektora KU volí AS KU. Voľbu následne potvrdí, prípadne nepotvrdí veľký kancelár KU. Rektorm sa kandidát stáva až menovaním preidentom Slovenskej republiky.

Podľa zápisnice AS KU

Michal Lipiak (ZU1)